

o k u n a c a k k i t a p l a r

**Anne-Baba Rehberliğinde
(Oyunlar Eşliğinde)**

ÇOCUKTA DAVRANIŞ EĞİTİMİ

VELİ TAHİR ERDOĞAN

BİLGEOĞUZ®

ANNE-BABA REHBERLİĞİNDE
(Oyunlar Eşliğinde)
ÇOCUKTA DAVRANIŞ EĞİTİMİ

Veli Tahir Erdoğan

Yayın No: 1050

Genel Yayın Yönetmeni

Editör

Kapak Tasarım

Mizanpaj

ISBN

Yayıncı Sertifika No

Baskı Tarihi

Matbaa Sertifika No

Baskı Cilt

Oğuzhan Cengiz

Mustafa Erdem Kafkaslıoğlu

Ercan Portakal

Mehmet İlhan Kaya

978-625-7834-28-5

40518

3. baskı, İstanbul, 2024

45501

Lord Matbaacılık

Davutpaşa Emintaş Matbaacılar

Sitesi No: 101/430

Topkapı-İstanbul

Yukarıdaki **QR kodu** telefonunuza tarattığınızda karşınıza yazarımız **Veli Tahir Erdoğan** tarafından hazırlanan **Evrensel Kur'an Tefsiri** çıkacak. Bu tefsir çalışması, **Bilgeoguz Yayınevi'nin** okuyucularına sunmuş olduğu ücretsiz bir kültür hizmetidir.

Bu kitabın yayın hakkı, yazarıyla yapılan sözleşme gereği Bilgeoguz Yayınları'na aittir. **Kitabın hukuki sorumluluğu yazarına aittir. Kitapta yer alan fikir ve önermeler yayınevine yasal bir sorumluluk doğurmaz.** Kaynak gösterilmeden kitaptan alıntı yapılamaz. Yazarın yazılı izni olmaksızın radyo ve televizyona uyarlanamaz. Oyun, CD ya da manyetik bant haline getirilemez, fotokopi ya da herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz.

BİLGEOĞUZ

Alemdar Mah. Molla Fenari Sk. 35/B
34110 Cağaloğlu-İstanbul

0212 527 33 65

0212 527 33 64 (Faks)

www.bilgeoguz.com

www.milletkitabevi.com

bilgekitap@gmail.com

0553 129 86 86

[bilgeoguzyayinlari](https://www.facebook.com/bilgeoguzyayinlari)

[bilgeoguzkitap](https://www.instagram.com/bilgeoguzkitap)

[bilgeoguzkitap](https://twitter.com/bilgeoguzkitap)

**Anne-Baba Rehberliğinde
(Oyunlar Eşliğinde)**

ÇOCUKTA DAVRANIŞ EĞİTİMİ

VELİ TAHİR ERDOĞAN

BİLGEOĞUZ®

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE TEMEL KAVRAMLAR	15
DAVRANIŞ EĞİTİMİNE GİRİŞ.....	19
ÇOCUĞUNUZUN KAÇ ÖZELLİĞİ VAR?	19
BU ÖZELLİKLER BİLİNMEZSE NE OLUR?	20
PEKİ, BU ÖZELLİKLER BİLİNİRSE NE OLUR?	20
DAVRANIŞ EĞİTİMİ NEDİR?	21
DAVRANIŞ EĞİTİMİ, ÇOCUĞA NASIL VERİLİR?	23
“HER ANNE-BABA ‘DAVRANIŞ EĞİTİMİ’ VERMEK İÇİN ÇOCUK SAHİBİ OLMAK İSTER”	24
“DAVRANIŞ EĞİTİMİ”NDEN HABERİ OLMAYANLAR BİLE, O EĞİTİMİ VERİR	25
DAVRANIŞ EĞİTİMİNE NE ZAMAN ve NASIL HAZIRLANABİLİRİZ?	26
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE, SİZ HEYKELTİRAŞ, ÇOCUĞUNUZ HEYKEL OLUYOR.....	27
AİLE TİPİ KALIPTIR, ÇOCUK DA O KALIBA GÖRE ŞEKİL ALANDIR.....	28
“BENİM MİZACIM BÖYLE” SÖZÜ BİR MAZERET OLABİLİR Mİ?	32
DAVRANIŞ EĞİTİMİ “DOĞUŞTAN BÖYLE” MAZERETİNİ DE GEÇERSİZ KILABİLİR	33
“MİLLETİN BENİM HAKKIMDA NE DEDİĞİ, HİÇ DE UMURUMDA DEĞİL” ACABA ÖYLE Mİ?	34

DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE ÇOCUĞA “KENDİ OLMAK” ÖĞRETİLİR.....	35
KENDİ OLAMAYANLAR İÇİN, YENİDEN İNŞA MÜMKÜN MÜ?	37
ÇOCUK SAHİBİ OLMAK İSTİYORSAN, YENİDEN İNŞA BİR MECBURİYETTİR	37
“ÇOCUK SAHİBİ OLMAK İSTİYORUM” DEMEK, GERÇEKTE NE DEMEK?	38
ÇOCUĞA İSİM VERMEK.....	39
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE ÇOCUĞA İSİM VERMEK, HEDEF VERMEKTİR.....	39
İNSAN DIŞINDAKİ HER VARLIĞIN İSMİ, AYNI ZAMANDA ONUN GAYESİDİR	39
ÇOCUĞA İSİM VERMEDE İZLENECEK YOL	40
“NEVA” İSMİ ÜZERİNDEN BİR ÖRNEK	41
KUR’AN’DAN YOLA ÇIKARAK İSİM VERMEK	41
İSİM VERİRKEN, ÖNCE ANLAMINA BAKMAK.....	42
TEHDİT ve DAYAKLA VERİLEN Davranış Eğitimi	43
DAYAKLA AĞRI KESİCİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	44
DAVRANIŞ EĞİTİMİ İÇİNDE “DİN EĞİTİMİ” NASIL VERİLİR? ..	45
DAVRANIŞ EĞİTİMİ	47
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE ÖNEMLİ HUSUSLAR.....	49
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE 0-6 YAŞIN ÖNEMİ	49
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE AİLE MECLİSİNİN ÖNEMİ	50
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE DİNLEMENİN ÖNEMİ.....	52
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE MASAL ve HİKÂYE KİTAPLARININ ÖNEMİ	54
ÇOCUĞUN HAYAL GÜCÜNÜ GELİŞTİRMENİN ÖNEMİ	54
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE KELİME HAZİNESİNİN ÖNEMİ	56
KİTAP OKUMADA JEST ve MİMİKLERİN ÖNEMİ.....	57
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE BİLGİNİN GÖZDEN ve GÖNÜLDEN VERİLMESİNİN ÖNEMİ.....	59
DAVRANIŞ EĞİTİMİNİ VERMEK, YEMEK YEDİRMEK KADAR ÖNEMLİ OLABİLİR Mİ?	60
BİLGİ, GAYE ve MAHRUMİYET EĞİTİMİ	61
BİLGİ EĞİTİMİ.....	61
GAYE EĞİTİMİ.....	63
MAHRUMİYET EĞİTİMİ	65
SONUÇ EĞİTİMİ.....	67

EMPATİNİN ve “BEN DİLİ”NİN SONUÇ EĞİTİMİ İLE ALAKASI	68
KURAL KOYMA ve MAHREMİYET EĞİTİMİ.....	71
“KURAL EĞİTİMİ” BEBEKLİKTE “RUTİN EĞİTİMİ” İLE BAŞLAR.....	71
KURAL EĞİTİMİ, “KURALLAR OLMASA NE OLURDU?” SORUSU İLE BAŞLAR.....	73
KURAL KOYMA OYUNU: “OYUNCAKLAR TOPLANMAZSA NE OLUR?”	74
ŞUNLARI YAPARSANIZ, KOYDUĞUNUZ KURALLARIN ETKİSİ OLMAZ	76
MAHREMİYET EĞİTİMİ.....	77
ÖDÜL ve CEZA EĞİTİMİ.....	81
ÖDÜL ve CEZA HAYATIN EN TEMEL GERÇEĞİDİR	81
ÇOCUĞA CEZA VERMEDE İZLENECEK YOL	81
VERİLMİYEN EN BÜYÜK CEZA, VERİLEN EN UFAK CEZA KADAR ETKİLİ DEĞİLDİR.....	85
SEVMEK, CEZA VERMEYE ENGEL OLAMAZ, AKSİNE VERMEYİ GEREKLİ KILAR	85
ÇOCUĞA ÖDÜL VERMEDE İZLENECEK YOL	86
OYUN ve OYUNCAK EĞİTİMİ	89
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE OYUNUN ÖNEMİ	89
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE OYUNCAĞIN ÖNEMİ.....	90
ANNE-BABANIN HEDEFİ: ÇOCUĞUN EN İYİ OYUNCAĞI OLMAKTIR	90
ÇOCUĞA OYUNCAK ALMADA İZLENECEK YÖNTEM.....	91
DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE SENARYO YAZMANIN ÖNEMİ.....	94
OYUNLARDA ÇOCUK BAŞROLDE, ANNE-BABA FİĞÜRAN OLMALI	96
BİLGİSAYAR OYUNLARINI ve ÇİZGİ FİLMLERİ BİRLİKTE OYNAMANIN ve İZLEMENİN ÖNEMİ.....	96
HER HATA ve YANLIŞ, BİR OYUN VE SENARYO KONUSU OLABİLİR.....	97
DEĞERLER EĞİTİMİ	101
DEĞER NEDİR?	101
İNSANI DEĞERLİ YAPAN ÖZELLİKLER NELERDİR?.....	101
DEĞERLER EĞİTİMİ ANNE-BABAYA NASIL VERİLİR?	104
DEĞERLERİ EĞİTİMİ ÇOCUĞA NASIL VERİLİR?.....	106

DEĞERLER EĞİTİMİ BİRİNCİ BÖLÜM109

Sevgi dolu.....	111
Merhametli	112
Güvenilir.....	114
Adil, Dürüst.....	115
Doğru sözlü	116
Sabırlı	117
Saygı, Özsaygı.....	121
Yardıms sever	123
Hoşgörülü	125
Temiz.....	126
Alçakgönüllü	134
Barışçıl	135
Uzlaşmacı	135
Empati kuran.....	146
Dengeli.....	148
Sakin.....	150
Sempatik.....	153
İnançlı	157

DEĞERLER EĞİTİMİ İKİNCİ BÖLÜM.....161

Kararlı	162
Becerikli.....	164
Bilgili	165
Çalışkan	165
Özgün	166
Yenilikçi	166
Cesur	166
Mert.....	167
Planlı	167
Programlı	167
İlkeli.....	168
Prensipli.....	168
Affedici.....	170
Bağışlayıcı.....	170

KİTAP BİTTİ. “BU KİTAP SİZE NE VERDİ?” BİR ANKET
YAPMAK İSTER MİSİNİZ?173

ÖNSÖZ

Genelde her yazar, kitap yazmadan önce, yazacağı alanda araştırma yapar. Bu araştırmada amaç; mevcudu görüp, onların tekrarı olan bir kitap yazmak değil, mevcudun yanına artı bir değer katmaktır.

Biz de her yazar gibi, kültür dünyamızda, artı bir değer olma, okuyuculara farklı bir pencereden zenginlik sunma niyetiyle bu çalışmaya başladık. Çalışmamızın ilk örneklerini;

- ✓ Alanında uzman olan pedagog ve psikologlara gönderdik.
- ✓ Etrafında çok kitap okuması ve kitap dünyasına vukûfiyeti ile tanınan eğitimci dostlarımıza gönderdik,
- ✓ Bunlarla da yetinmedik, sohbet ve konferanslarımıza katılan,
- ✓ Kitaplarımızı okuyan, duygularını ve yorumlarını bizimle paylaşan bazı anne-babalara gönderdik,

Aldığımız olumlu cevaplar bizi sevindirdi.

Bizi sevindiren cevaplardan birini paylaşmak istiyoruz. İlk örnekleri okuyan bir okurumuz şöyle diyordu;

- ✓ “Daha önce de, çok çocuk kitabı okudum ama bu kitap öncekilerden çok farklıydı.
- ✓ Bu kitabı okurken, kendimi **hayat üniversitesinde, açık öğretim fakültesinin insan mühendisliği bölümünü** okuyor gibi hissettim,

- ✓ Kitabın en büyük özelliklerinden biri de; **davranış bilimlerine ait akademik konuları** herkesin anlayacağı akıcı ve anlaşılır bir dille sunmasıydı.
- ✓ Kitabın en ilginç yanı; anatomi dersinde tıp öğrencilerine, insanın maddi vücudundaki **78** organın tanıtılması gibi, manevi vücudunda olan **124** özelliğin tanıtılmasıydı.¹
- ✓ **Bu kitabı okumadan önce bana denilseydi ki;** “Çocuğunun kişiliğine, karakterine ve ahlakına ait **124** özelliği sayın. Ne kadarını sayabilirdim bilemiyorum.”
- ✓ **Yine bana denilseydi ki;** “Bu özelliklerden, **62** olumlu özelliğin tek tek açıklamasını yapın. Kaçını yapabilirdim bilemiyorum.”
- ✓ **Yine bana denilseydi ki;** “Bu **62** olumlu özelliğin, çocukta güzel bir davranışa dönüşmesi adına, her bir özellik için, bir senaryo yazın, her bir özellik için farklı oyunlar üretin. Yapabilir miydim bilemiyorum.”
- ✓ **Bu kitabı okuduktan sonra,** insana ait **124** artı ve eksi özelliği bilmenin,
- ✓ Bu özelliklerden **62** olumlu özelliği tek tek saymanın ve tanımanın,
- ✓ Her biri, birer **cevher** olan bu özellikleri, hangi senaryo ve hangi oyunla çocukta **mücevhere** dönüştürebileceğimi öğrenmenin **mutluluğunu yaşıyorum.”**

Dileriz, bu okuyucumuzun ilk taslak üzerinden yaşadığı bu **mutluğu** bütün okuyucularımız da yaşar. Yine dileriz bu kitabımız da benzeri diğer eğitim kitapları gibi kültür dünyamıza zenginlik katar.

Kitabımızın farkını anlatmaya çalıştığımız bu açıklamalardan sonra kitabımızın bölümleri hakkında kısa bilgiler verelim.

¹ Bu 124 özellik bizim öncelik listemizde öne çıkanlar. Detaylara inen çalışmalarda bu olumlu ve olumsuz özelliklerin sayısı daha da artabilir.

KİTABIMIZ ÜÇ ANA BÖLÜMDEN OLUŞUYOR;

1) DAVRANIŞ EĞİTİMİNDE TEMEL KAVRAMLAR

Anne-babalığa insan mühendisliği olarak baktık. Bu bakış açımızı kitabın tamamına yansıtmaya çalıştık. Bu bölümde de, bir mühendisin bilmesinde fayda olan temel kavramların bazılarını öne çıkardık. Kavramlar gibi ağır bir konuyu, akıcı ve kolay anlaşılır bir dille sunmaya çalıştık.

2) DAVRANIŞ EĞİTİMİNE GİRİŞ

Bu bölümde davranış eğitiminin tanımı yapılıyor. Ardından 26 başlıkta bu eğitimin farklı boyutlarına dikkat çekiliyor.

3) DAVRANIŞ EĞİTİMİ

Bu bölümde, davranış eğitimi 11 farklı eğitim başlığı altında inceleniyor.

O başlıklar şöyle;

✓ **BİLGİ ve GAYE EĞİTİMİ**

Bilgi eğitimiyle amaç; çocuğun hafızasını ve anlama hızını geliştirmek. Gaye eğitimiyle amaç; çocuğun akıl, zeka ve olaylar arasında bağlantı kurabilme yeteneğini geliştirmek. Bu iki eğitim, çocuğun öğrendiği her kelime üzerinden verilebiliyor. Bu bölümde, bu iki eğitimin nasıl verileceğini örnekler üzerinden görme imkânınız oluyor.

✓ **MAHRUMİYET EĞİTİMİ**

Bu eğitimde, “Bugün sahip olduğun şeylerden yarın mahrum (yoksun) olursan ne olur?” sorusu üzerinden, farklı bakış açıları geliştiriliyor. Bu eğitimde, hayata ait şöyle bir yasa öne çıkıyor: Bu yasaya göre; “Her nimetin kıymeti, o nimetin yokluğunu yaşamaya bağlanmıştır. İnsan bir nimetin yokluğunu ne kadar çok yaşarsa, varlığında o nimetin kıymetini o kadar iyi biliyor.” Bu eğitimde; çocuğa nimetler elindeyken, onların kıymetini bilme dersi veriliyor.

✓ SONUÇ EĞİTİMİ

Bu eğitimde çocuğun önüne, hayatta çıkabilecek **onlarca** olay, daha çıkmadan oyun dekoru içinde konuyor. Bu eğitimle çocuk, yaşama ihtimali olan birçok olayı daha yaşamadan, o konuda ne yapacağı bilgisini akıl ve hafıza cebine koyuyor.

✓ KURAL KOYMA EĞİTİMİ:

Bu bölümün tamamı, altını çizdiğimiz şu cümle etrafında şekilleniyor; “**Bir anne-baba ‘Ben çocuk eğitimini biliyorum’ diyorsa, çocuğuna kural koymaz, her kuralı çocuğu ile birlikte koyar.**” Bu eğitimde kuralları çocuğa sevdirmek, çocukla birlikte kural koyma farklı açılardan anlatılıyor. _

✓ MAHREMİYET EĞİTİMİ:

Bu eğitim, annenin şu cümleleri ile başlıyor; “*Yavrucuğum, sen önceden bebektin ama şimdi büyüdün ve anlayışlı bir çocuk oldun. Senin özel bölgelerin var. Benim ve başkalarının artık o bölgeleri görmemesi gerekir*” Ardından örnekler üzerinden özel bölge ve alan tanıtımı yapılıyor.

✓ ÖDÜL ve CEZA EĞİTİMİ:

Bu bölümde, çocuğa verilecek her ödül ve cezada, ödülün ve cezanın çocuğa değil, davranışa verilmesi gerektiğinin altı çiziliyor. Bunun da nasıl olacağı örnekler üzerinden anlatılıyor.

✓ OYUN ve OYUNCAK EĞİTİMİ:

Bu bölümün içeriğini anlatmada şu cümleleri öne çıkarabiliriz: *Oyun, çocuk için gerçek hayata alışmanın en önemli provasıdır. Oyunlar, çocukları geleceğe, gelecekte hayatın içinde alacakları rollere hazırlar. Çocuklar oyun üzerinden sosyalleşir, oyunlarla sakinleşir, oyunlarla eğlenir ve neşelenir...*

✓ DEĞERLER EĞİTİMİ:

Bu bölümde, insanın kişiliğini, karakterini ve ahlakını oluşturan olumlu ve olumsuz **124** özelliğin listesi sunuluyor. Bu listedeki

62 olumlu özellik önce tarif ediliyor, sonra da farklı senaryo ve oyunlar üzerinden, bunların çocuğa bir davranış olarak nasıl kazandırılabilceği anlatılıyor.

DİLEĞİMİZ

“**Mutlu Bir Evliliğin Yol Haritası**” adlı kitabımızda şöyle bir dilekte bulunmuştuk: Nişan ve düğün merasimlerinde takılar takılırken, bu kitap da takılacak şeyler arasında yerini alsın ve “*Mutlu bir evlilik yaşamamız dileğiyle*” sunulsa demiştik.

Bu kitap için de benzer bir dilekte bulunacağız. Bu kitap hem nişan ve evlilik törenlerindeki takılar arasında yerini alsın hem de çocuğu olan bir aileye yapılan “**bebek görme**” ziyaretindeki hediyeler arasına konsun...

Ve yine dileriz, bu kitabımız da diğer kitaplarımız gibi beğenilse ve birçok faydaya vesile olsun...

Bu dileklerimizden gerçekleşmesi için, biz bize düşeni yaptığımızı düşünüyoruz. Bundan sonrası okuyucumuzda...

Diğer kitaplarda olduğu gibi, bu kitapta da görüş, eleştiri ve tavsiyelerinizi velitahir@hotmail.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz. Takdirleriniz bizi teşvik edecek, eleştiri ve tavsiyeleriniz de eksiklerimizi tamamlamamıza vesile olacak.

Son olarak, bu kitabın hazırlanma sürecinde sürekli fikir alışverişinde bulunduğum psikolog ve pedagoğ dostlarıma,

Kitabın yayınlanmadan önceki son halini okuyan ve tashih çalışmasında yardımcı olan tüm arkadaşlarıma ayrıca teşekkür ediyorum.

Veli Tahir ERDOĞAN

Yağmurlu Büyük Oba Köyü

OCAK 2021